

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. marts 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1191
Dok.: JST40055

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 570 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. januar 2010.

Lars Barfoed

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 570 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren opridse eksempler på retspraksis for, hvad der skal til for at få et tilhold?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Straffelovens § 265 giver politiet mulighed for at meddele en person advarsel (tilhold) mod at krænke en andens fred ved at trænge sig ind på vedkommende, forfølge vedkommende med skriftlige (eller telefoniske) henvendelser eller på anden lignende måde forulempe en anden person.

Straffelovens § 265 giver ikke mulighed for at meddele en person et forbud mod at indfinde sig på et nærmere bestemt geografisk område, medmindre der er tale om samlevende parter, og forbuddet meddeles i tilknytning til, at en person bortvises fra hjemmet, jf. § 3 i bortvisningsloven.

En advarsel (tilhold) udstedes af politiet, når den, som tilholdet skal beskytte, anmoder om det, eller når almene hensyn kræver det, jf. bortvisningslovens § 12. Politiets adgang til af egen drift at udstede en advarsel efter straffelovens § 265 er efter forarbejderne til bortvisningsloven begrænset til situationer, hvor advarslen sigter mod at forebygge et alvorligt overgreb, ligesom det er forudsat, at adgangen til at meddele advarsel, uden at forurettede anmoder herom, vedrører tilfælde, hvor der er væsentlig risiko for, at den svage part udsættes for alvorlige overgreb, herunder vold eller voldtægt, eller hvor der foreligger risiko for overgreb mod børn.

En afgørelse om at meddele en advarsel (tilhold) er en forvaltningsretlig afgørelse, hvorfor reglerne om parts høring, skriftlighed, begrundelse og klagevejledning mv. finder anvendelse, ligesom en meddelt advarsel i medfør af bortvisningslovens § 12, stk. 2, 1. pkt., kan påklages til den regionale statsadvokat.

Herudover kan en sådan advarsel prøves af domstolene. Dette kan gøres ved et selvstændigt søgsmål herom eller under en efterfølgende straffesag vedrørende over-

trædelse af tilholdet. Der stilles ikke krav om, at den administrative klageadgang skal være udnyttet.

Advarsel (tilhold) efter straffelovens § 265 har gyldighed for 5 år, jf. § 265, 2. pkt. Advarslen kan dog begrænses til en kortere periode.

2. Betingelserne for at meddele en advarsel fremgår ikke af straffelovens § 265, men Justitsministeriet har ved cirkulæreskrivelse af 12. februar 1990 fastsat nærmere administrative retningslinjer for politiets behandling af sager vedrørende advarsel (tilhold).

I cirkulæreskrivelsen anføres om de materielle betingelser for at meddele advarsel (tilhold) bl.a. følgende:

”De materielle betingelser for at meddele en advarsel fremgår ikke af straffeloven, og afgørelsen beror derfor i vidt omfang på politiets skøn. Afgørelserne skal således træffes på grundlag af en konkret vurdering af samtlige faktiske og retlige forhold, der indgår i sagen. De konkrete sager kan være af meget forskellig karakter, og der kan derfor alene fastsættes enkelte vejledende retningslinjer for skønnet. Politiet bør imidlertid [...] i tvivlstilfælde ikke være for tilbageholdende med at meddele en advarsel.

Meddelelse af en advarsel forudsætter, at indklagede allerede har gjort sig skyldig i en eller flere krænkelser af den karakter, som omfattes af advarslen. Der kan således ikke gives advarsler i situationer, hvor der intet er sket mellem parterne, men hvor den ene part blot tror, at den anden part på et senere tidspunkt eventuelt vil foretage handlinger, der kan begrunde, at der meddeles en advarsel. Det er på den anden side ikke nødvendigt, at episoder har været anmeldt til eller efterforsket af politiet. Har politiet imidlertid tidligere været indblandet i sagen på grund af episoderne, vil der ofte være et særligt behov for at skride ind med en egentlig advarsel. Dette gælder navnlig, hvis en tidligere begæring om meddelelse af en advarsel er afslået, samtidig med at det er tilkendegivet parterne, at sagen kan tages op på ny, hvis der finder nye forulempelser sted.

Fredskrænkelser kan efter omstændighederne indebære overtrædelser af andre bestemmelser i straffeloven. Krænkelserne har imidlertid ofte karakter af henvendelser, der ikke i sig selv er strafbare eller truende, foruroligende, fornærmelige, fysisk forulepende eller lignende. I sådanne tilfælde, hvor det hovedsageligt er henvendelsernes antal, der bevirker, at de opleves som

ubehagelige eller forstyrrende, skal der i almindelighed foreligge flere fredskrænkelser, der er foregået over en vis periode, førend tilhold meddeles. Der kan desuden tages hensyn til sandsynligheden for, at krænkelserne fortsætter, hvis der ikke gribes ind.

En enkelt ophidset episode vil som oftest ikke udgøre et tilstrækkeligt grundlag for at meddele en advarsel, medmindre det er af betydelig grovhed. Som omtalt ovenfor bør politiet således ikke være tilbageholdende med at meddele advarsler i tilfælde, hvor forurettede har været udsat for voldtægt, vold af en vis grovhed eller trusler efter straffelovens § 266. Hvis forurettede nærer frygt for, at gerningsmanden vil vende tilbage, bør der ikke stilles for strenge krav med hensyn til vurderingen af sandsynligheden herfor.”

3. En gennemgang af den sparsomme trykte retspraksis vedrørende overtrædelse af straffelovens § 265 viser, at domme vedrørende straffelovens § 265 kun i meget begrænset omfang belyser, hvornår betingelserne for at meddele et tilhold må anses for opfyldt. Dette skyldes, at de forulempelser, henvendelser mv., der i sin tid førte til politiets meddelelse af advarsel (tilhold) er beskrevet meget kortfattet – hvis overhovedet – i de foreliggende domme om overtrædelse af straffelovens § 265.

Baggrunden herfor må antages at være, at det er de forulempelser, henvendelser mv., der har fundet sted efter politiets meddelelse af advarslen (tilholdet), der navnlig er relevante for rettens vurdering af, om straffelovens § 265 er overtrådt.

Hertil kommer, at domstolenes prøvelse, når der under sagen tillige rejses spørgsmål om lovligheden af et meddelt tilhold, ofte vil være begrænset til en prøvelse af, om de forvaltningsretlige regler er overholdt i forbindelse med politiets afgørelse, idet domstolene som udgangspunkt må antages at være tilbageholdende med at tilsidesætte det skøn, som politiet har udøvet i forbindelse med en afgørelse om at meddele en advarsel (tilhold).

Som eksempler fra retspraksis, hvor der er angivet oplysninger om baggrunden for tilholdet, kan dog nævnes følgende domme:

Vestre Landsrets dom af 20. maj 1996, trykt i U 1996. 1087 V:

Tiltalte var af politiet meddelt en advarsel (tilhold) mod at krænke sin tidligere kærestes fred, men havde på

trods heraf rettet henvendelse til hende og havde endvidere bedt DR P3 spille en sang, i hvilken forbindelse det blev anført, at den var til kæresten fra tiltalte. Det fremgår af dommen, at tiltalte under hovedforhandlingen forklarede, at han og forurettede havde haft et parforhold fra 1984 til 1991, og at han i 1991 gennem kriminalpolitiet havde fået at vide, at forurettede ikke ønskede at modtage flere breve fra ham. Han var imidlertid fortsat med at skrive til hende og havde sendt hende to ønsker i radioen, hvorefter han blev meddelt en advarsel (tilhold).

Højesterets dom af 29. oktober 2002, trykt i U 2003.

153 H:

Politiet meddelte den 5. marts 1998 A en advarsel efter straffelovens § 265 for at krænke bl.a. byrådsmedlem B's fred ved telefoniske henvendelser m.m. Afgørelsen blev af A påklaget til Justitsministeriet, der stadfæstede afgørelsen. A anlagde herefter sag mod Justitsministeriet med påstand om, at ministeriet skulle anerkende, at dets afgørelse var ugyldig. Højesteret fandt, at betingelserne for meddelelse af advarsel i medfør af straffelovens § 265 var opfyldt. Af dommen fremgår bl.a., at A i efteråret 1997 og i 1998 havde stillet sig kritisk over for bl.a. B i anledning af kommunens behandling af A's klage over et almennyttigt boligselskab. B havde modtaget et større antal (omkring 30) tavse telefonopkald foretaget fra offentlige telefonbokse. Politiet havde konstateret, at A den 3. marts 1998 havde ringet fra en offentlig telefonboks til B. Herefter blev A meddelt en advarsel (tilhold).

Vestre Landsrets dom af 16. august 2005, trykt i TfK

2005.705 V:

Tiltalte, der tidligere var straffet for overtrædelse af en advarsel (tilhold) mod at rette henvendelse til forurettede, som han havde været kæreste og havde et barn med, blev fundet skyldig i fem nye overtrædelser ved at have ringet til hende eller opholdt sig ved hendes bopæl. Af dommen fremgår, at forurettede under hovedforhandlingen forklarede, at hun havde boet sammen med tiltalte i et par år, og at det havde været et turbulent forhold, hvor han en gang var voldelig over for hende og andre gange ødelagde inventar. Hun håbede problemerne ville forsvinde, når barnet blev født. Tiltalte begyndte imidlertid at fremsætte trusler på livet mod hende og barnet, fordi han bl.a. ønskede at få forældremyndigheden alene. I december indgav han anmeldelse til kommunen om, at vidnet ikke var i stand til at passe barnet ordentligt, og efter at denne sag var afgjort, fik tiltalte et polititilhold. Forurettede havde forinden dette haft kontakt

til politiet, idet tiltalte havde sendt en pakke til sønnen, der indeholdt fotos af tiltalte uden tøj.”

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der er anført af Rigsadvokaten.